

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПРОГНОЗУВАННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

¹Ізмаїльський державний гуманітарний університет

²Національний університет «Одеська політехніка»

Анотація: Проаналізовані необхідні умови проведення процесу прогнозування розвитку високотехнологічного комплексу України у складних сучасних умовах

Ключові слова: прогнозування; програма; розвиток; високі технології; сценарій.

Abstract: The article analyzes the necessary conditions for the process of forecasting the development of high-tech complex of Ukraine in the current difficult conditions

Keywords: forecasting; program; development; high technologies; scenario.

З огляду на те, що Україна повинна розвивати свою економіку значно швидшими темпами, ніж передові країни світу, єдино можливим шляхом її відродження є визначення пріоритетних галузей промисловості і набору так званих критичних (проривних) технологій, на яких слід сконцентрувати організаційні, фінансові, наукові та виробничі можливості країни і потім здійснити вихід з групою конкурентоспроможних товарів і технологій на зовнішні ринки.

Як показали останні двадцять, років, відповідь на питання – яка група «експортних» товарів може принести успіх Україні, які для цього доведеться створити або придбати технології, які галузі промисловості слід віднести до пріоритетних і, нарешті, які політичні, економічні, організаційні та інші заходи для цього необхідно здійснити, – не можуть дати ні великі підприємства країни, ні відповідні міністерства і відомства, ні уряд в цілому [1]. Якщо припустити, що точні і об'єктивні відповіді на ці питання будуть отримані, то після цього постане ще більш складне завдання – прийняття і послідовне виконання відповідних стратегічних рішень [2].

Для того щоб знати, як діяти, перш за все важливо врахувати досвід передових країн світу, які на національному рівні успішно розв'язують проблеми стратегічного планування свого розвитку і втілення цих планів у життя. Виходячи з досвіду цих країн, а також з реальних умов, що склалися в економіці України, для вирішення вищезазначених проблем було б надзвичайно важливо на загальнодержавному рівні організувати та здійснити комплекс робіт прогнозування високотехнологічного розвитку (ПВТР). Необхідна умова для його успішного виконання – прийняття відповідного політичного рішення на національному рівні.

До найбільш суттєвих елементів цього комплексу робіт слід віднести:

1. Прийняття державної або національної програми по ПВТР як це зроблено в країнах «великої сімки», Європейського Союзу та в ряді інших країн, що стали на шлях інтенсивного розвитку.

2. Створення на загальнодержавному рівні координаційного комітету з ПВТР, до складу якого увійшли б представники вищих керівних органів країни, що відповідають за її економічний та індустріальний розвиток; уповноважені представники таких ключових міністерств, як міністерства економіки і європейської інтеграції, фінансів, промислової політики; вчені відповідного профілю; керівники промисловості окремих стратегічно важливих для країни регіонів і підприємств; відомі представники громадськості.

3. Створення робочих груп експертів з найважливішими напрямками індустріального і наукового розвитку держави, куди повинні увійти фахівці найвищого рівня за відповідними напрямками.

4. Створення так званої групи інтерактивної взаємодії і системних досліджень, що складається з аналітиків, здатних з одного боку, компетентно працювати в інтерактивному режимі з робочими групами в кожній з предметних сфер, а з іншого – виконувати необхідні дослідження, здійснювати аналіз, систематизувати і представляти координаційному комітету відповідні результати для

підготовки пропозицій щодо прийняття стратегічних рішень. Ці пропозиції готуються у формі проектів законів України, проектів указів президента України, проектів постанов уряду і відомчих нормативних актів, доповнень і змін до Національної програми по ПВТР, які передаються на вищий рівень політичного керівництва державою для остаточного прийняття їх як стратегічних рішень. Схему взаємодії вищезазначених учасників комплексу робіт технологічного передбачення подано на рис. 1.

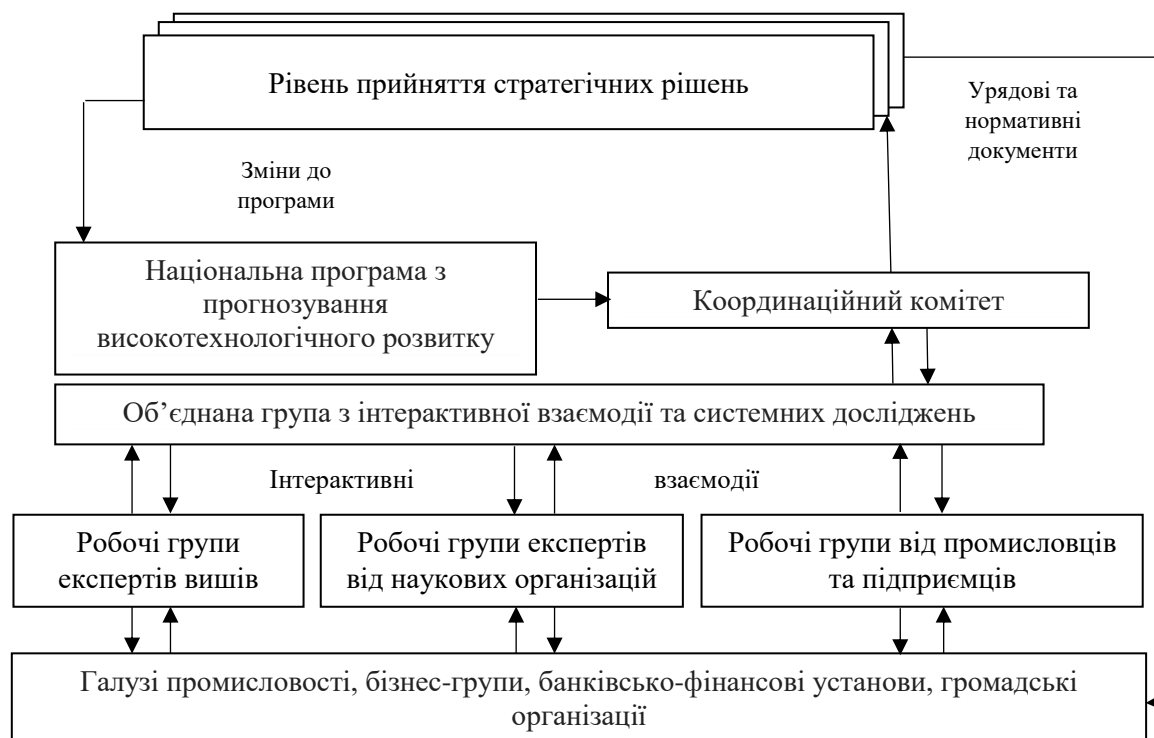

Рис. 1. Схема взаємодії учасників комплексу робіт з прогнозування високотехнологічного розвитку в Україні (складено на основі [4])

5. Організація процесу відбору критичних технологій і побудова оптимальних сценаріїв розвитку стратегічно важливих підприємств, пріоритетних галузей промисловості і індустріального сектора держави на засадах проведення комплексу робіт по ПВТР.

Робота з довготермінового передбачення пов'язана з пошуком нових сфер діяльності, в котрих Україна має добрі передумови виходу на світові ринки, побудовою сценаріїв проведення повного комплексу заходів, спрямованих на створення конкурентоздатних критичних технологій для цих сфер, надання необхідних організаційних, наукових, фінансових та інших видів забезпечення [3,с.20]. Наприклад, Україна, як відомо, має значні невикористані можливості в сфері виробництва і високотехнологічної переробки різноманітної аграрної продукції, в сфері створення багатьох видів високоінтелектуальних технологій із залученням власного наукового потенціалу, таких, як технології математичного програмування, біотехнології тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій: Верховна Рада від 09.04.2004р. №1676-IV. [Електронний ресурс].
2. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Схвалено розпорядженням КМ України від 10.07.2019р. №526-р. *Урядовий кур'єр*, 2019. №143. С. 9-10.
3. Національна економічна стратегія на період до 2030 року. Затверджено постановою КМ України від 03.03.2021р. №179. *Урядовий кур'єр*, 2021. №45. С.8-36.
4. Заплавська М. Концепція і модель економічного розвитку для України. [Електронний ресурс: zn.ua (10.02.2001р.)].

Меркулов Микола Миколайович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємницької та туристичної діяльності, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Ізмаїл, e-mail: odescabel@gmail.com

Домусчі Вероніка Олександрівна, магістрант, Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, e-mail: domuschiveronika@stud.op.edu.ua

Merkulov Mykola M. – doctor of economics, Professor, Professor of the Department of Entrepreneurial and tourism activities, Izmail State University of the Humanities, Izmail, e-mail: odescabel@gmail.com

Domuschi Veronika O. – Master's student, National University "Odesa Polytechnic", Odesa, e-mail: domuschiveronika@stud.op.edu.ua